

Derneğimize
katkılarınız için:
İŞ Bankası
Muğla Şubesi
3600 1036210

GÖKOVA

AKS - Akyaka Kültür ve Sanat Derneği Bülteni

aks-akyaka@hotmail.com

Yıl: 2 Sayı: 8 Mayıs 2008 Ücretsizdir

SELÇUK İNAÇ
AKS Yön. Kur. Bşk.

AKYAKA'YA KALICI BİR KÜTÜPHANE KAZANDIRMAK İSTİYORUZ

Geçtiğimiz günler, Nisan ayının ortaları, "içimizdeki çocuğun" sevinçten sevince, coşkudan mutluluğa uçtuğu günler oldu.

Öncelikle Cumhuriyetimizin kuruluşundaki ilk ve en önemli adımlardan biri olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 88. yıldönümünü, "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını" kutladık.

Ve aynı günlerde "Dünya Kitap Günü ve Kütüphaneler Haftası"nın coşkusunu yaşadık.

Ve yine o günlerde, Dernek üyelerimizle, kadınlı erkekli Belde insanımız el ele vererek, Kütüphanemizin küçük salonunda günlerce uğraşıp, yüzlerce uçurtma yaptılar... Bir fabrika gibi çalıştı mekanımız... Sonra, o rengarenk uçurtmalar, minicik yavrularımızın, kızlı erkekli gençlerimizin ellerinde gökyüzüne ulaştı, Sakar Tepenin doruklarında bel kırıp kuyruk sallayarak, umudun, coşkunun, sevincin simgesi oldu...

Ve yine aynı günlerde "Yazar" konuklarımız geldi büyük şehirlerden, çocuklarımızla buluştu, sohbetler edildi, kitaplar imzalandı...

Evet, işte bu coşkuların hepsi bu haftalar içinde, o günlerde yaşandı...

Çocukları görmeliydiniz...

Son zamanlarda çok dile gelen Halikarnas Balıkcısı Cevat Şakir'in bir sözü geliyor aklıma: "Gökova'yı gör de yaşa..."

Buradan ilham alarak, "çocukları gör de yaşa" diyorum...

Son yıl, bunu, çocukları, onların sevincini, coşkusunu görekerek yaşıyoruz... İnanamazsınız...

O uçurtma uçuran, oyun oynayan çocukların hepimizce bilinen neşesi, sevinci, coşkusunu değil söylemek istediğim... Söylemek istediğim, o küçük, daracık, üstelikte karanlık Kütüphane salonuna gelen, birbirinin üstünden atlayarak önceliği kapmaya çalışan, en çok kitabı okuyan olma yarışını önde götürmek isteyen çocukların, çocuklarımızın coşkusunu... İşte bu küçük Belde'de, bu bir avuç insanın arasında bu mutluluğu gör de yaşa...

Bir yazımda "Neredesiniz" diye, Belde insanımıza seslenmişim... Sesimi daha yükselterek heyecanımın bütün titreşimleriyle tekrar sesleniyorum:

[Devamı Sayfa 2'de](#)

"23 NİSAN EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI , DÜNYA KİTAP GÜNÜ VE KÜTÜPHANELER HAFTASI" BELDEMİZDE VE AKYAKA OKTAY AKBAL HALK KÜTÜPHANESİ'NDE COŞKUyla KUTLANDI

23 Nisan Egemenlik ve Çocuk Bayramı haftası içinde yer alan "Dünya Kitap Günü ve Kütüphaneler Haftası" Akyaka Kültür Ve Sanat Derneği, Cahit Belkis Güneyman İlköğretim Okulu, Okul aile Birliği, Muğla Sanat Severler Derneği ve Belediyemizin katkı ve katılımlarıyla kutlandı.

Okul Öğretmenlerinin önderliğinde çocuklarımız önce kütüphanemize ziyarete geldiler...

Aynı günlerde, ülkemizin değerli çocuk kitabı yazarlarından, Aytül Akal, Ayla Çınaroğlu, Fatih Erdoğan ve Simla Sunay Özdemir'in katıldığı bir söyleşi ve imza günleri düzenlendi.

MUSANDER'in Duvar Sahnesi Tiyatro Topluluğu "Beyaz Dişler Ülkesi" adlı oyunu sahneledi... Hafta, Akyaka sahilindeki Uçurtma Şenliğiyle sona erdi.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ MUĞLA İL DANIŞMA KURULU SONUÇ BİLDİRGESİ (22.03 2008 CUMARTESİ-MARMARİS)

Muğla İl Danışma Kurulu toplantısı Marmaris Şubasının ev sahipliğinde Gen. Sek. Yrd. Abdurrahman Kurtaslan, Aydın Merkez Şube Başkanı Çetin Arduç ve şube başkanlarının katılımı ile yapıldı.

Gündemindeki maddeleri görüşen danışma kurulu ülkemizin son zamanlarda içine sürüklendiği, her gün daha da yoğunlaştırılan toplumsal olayları da değerlendirerek bir sonuç bildirisi ile kamuoyuna açıklamaya karar vermiştir. Ve özetle bildiride;

Terörle mücadele, Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası yasa taslağı, YÖK' de ve

Üniversiteler Arası Kurul da tartışmalar yaratan türban olayı, laik cumhuriyet ve kurumları, iktidar partisi hakkında kapatma ve siyasi yasaklama istemi ile Anayasa Mahkemesine açılan dava hakkında, Görüşlere yer verilmiş, hukuksuz gözaltı uygulamaları kınanmıştır

Bizler toplumun bir arada, dostça yaşama azminin temel yapısı laik sistemi, ABD' nin ve AB'nin isteklerine uygun ılımlı İslam modeline dönüştürme çabalarına ASLA izin vermeyeceğimizi kamuoyuna saygıyla duyururuz, denilmiştir.

GÖKOVA KIYI YÖNETİMİ DANIŞMA KURULUNUN, SEDİR ADASI TOPLANTISI YAPILDI

Toplantı, 1 Mayıs 2008 Perşembe günü 10.30-13.00 arasında Akyaka Proje Ofisinde, Proje Koordinatörü Prof. Dr. Atıla YÜCE başkanlığında ve Vali Yardımcısı Recep YÜKSEL, ile ilgili Daire Temsilcilerinin, Ula Kaymakamı Ünal ÇAKICI, Akyaka Belediye Başkanı Ahmet ÇALÇA, Akyaka Sağlık Ocağı Temsilcisi, Mimarlar Odası Temsilcisi, Derneğimiz Temsilcileri ve Akyaka'dan bazı vatandaşımızın katılımı ile gerçekleştirildi.

Prof. Dr. Atıla Yüce'nin, Sedir Ada'sının sorunlarını belirttiği açış konuşmasından sonra, ilgili Daire Temsilcileri, kendi dairelerinin, yasal ve idari tutumlarını açıkladılar ve yönetmelikler çerçevesinde görüşlerin çatıştığı ortaya çıktı.

Sonuçta: Doğal Sit Alanı, Arkeolojik Sit Alanı, Ören Yeri, Turistik Cazibe Merkezi, ve Ö.Ç.K. ve Döşim kontrolünde olan Sedir Adasının; Ulaşım, kumsalın ve arkeolojik kalıntıların korunması, su, kanalizasyon, günü birlik ziyaretçi baskısı, kontrollü

kullanma ve rezervasyonlu giriş, giriş ücreti, çevre ve deniz temizliği, çevre düzenlenmesi ve muhafazası, yangın tehlikesi, alt yapı ve ziyaretçi merkezi eksikliği, bilgilendirme ve rehberlik, fare mücadelesinin faunadaki etkisi gibi sorunları olduğu;

Bu sorunların çözülmesi, beklentilerin karşılanması, kullanım şekli olarak: açık hava müzesi, arkeolojik ve doğal park, UNESCO Kültürel Varlık, turizm merkezi, gibi statülerden birine sokulması için Ö.Ç.K. Mevzuatına uygun olarak biran evvel Koruma Amaçlı İmar Planının yapılması ve yasal, idari ve yönetsel sorunların tek elde toplanması için taslak modele ihtiyaç olduğu konusunda tekrar görüş birliğine varıldı.

Ayrıca Prof. Dr. Adnan DİLER, Sedir Adası, civar adalar ve sahil kesiminin arkeolojisi, fauna ve florası hakkında açıklamalarda bulundu ve bir slayt gösterisi sundu.

Aydın TURUNÇ
Yüksek Maden Mühendisi

Fikret UZUNHASAN
İnş. Yük. Müh.
20.-21. Dön. Muğla Mv.

İKİ OLAY TEK YORUM

Birinci dünya savaşı öncesi, çoğu mazlum ülkeler, emperyalist ülkelerin baskı ve sömürsüyle yüz yüze gelmişlerdir. Örneğin Çin'in bütün limanları güçlü ülkelere parselenmiştir, Japonya ABD'nin baskısı altında adeta inlemişti. Afganistan İngiliz emperyalizmine Rusya'nın yardımlarıyla karşı koymaya çalışmış ancak bu defa da Rus baskısı altına girmiştir. Vs.

Osmanlı Devlet'i ise; Kırım savaşı sonrası, bu savaşta kendisine yardım eden güçlü Avrupa ülkelerine, kapitülasyonlar yoluyla tanıdığı daha geniş haklardan dolayı eli kolu bağlı konuma gelmişti.

Böyle bir anda ABD, Osmanlı'nın diğer Avrupa ülkelerine tanıdığı bu haklardan azamı payı kapmak için, Başkan Roosevelt'in "Biç Stick=Büyük sopa" dediği Akdeniz Karakol Filosunu sık sık, Osmanlı limanlarına gönderip, isteklerini kabul ettirebilme doğrultusunda, gözdağı vermek istemiştir.

Dünyanın bu dev gücünden gelebilecek tehlikeleri sezen Sultan 2. Abdülhamit, tedbir olarak, ön liman konumundaki İzmir kara sularını kontrol altına alabileceği yerlere ve boğazlara topçularını yerleştirmiştir.

BANCROFT VURULUYOR

Bu olayı Mustafa Armağan'ın "Roosevelt emir verdi: İzmir'i bombalayın" adlı makalesinden alıntı yaparak özetleyelim. "...Tarihimiz yazmaz ama 1897'de İzmir limanına izinsiz girmeye kalkın Bancroft adlı ABD savaş gemisine kıyıdağı topçularımız tarafından ateş açılmıştı (Muhtemelen bir ABD savaş gemisine açtığımız son atıştır bu). O sırada İspanya'da çıkan iç savaşta daha çok ilgilenen ABD, bunu yutmuş görünürde ve hesaplaşmayı simdilik ertelede..."

Bancroft vurulmuştu. Özellikle kaptan köşkünden yara alan gemi, gerisin-geri kaçmıştı. Kayıplarının ne olduğu tarafımızca pek bilinmiyor ama bunun öcünün alınacağı az-çok tahmin ediliyordu. Ama ne zaman?

MUAVENET VURULUYOR

1992 yılının sonbaharı. Ege denizinde NATO ülkelerinin katıldığı "Karakarlık Gösterisi-1992" adlı tatbikat yapılmaktaydı. Türk donanmasına bağlı TCG Muavenet muhribi ile, ABD donanmasının en iyilerinden biri olan Saratoga Uçak gemisi, tatbikatın içinde dost kuvvetlerdi. İzmir kara sularında tatbikata ara verilmişti ancak, istihbarat devam ediyordu.

Tarih: 2 Ekim 1992. Muhribimizin komuta kademesi, Saratoga uçak gemisinin füzelerinin gemimize kilitlendiğini fark ediyor. Bu arada Saratoga'nın füze bölümünde büyük bir hareketliliğin yaşandığı da görülüyor. Gemi komutanımız Yrb. Levent Kudret Güngör, uçak gemisi komutanı M.Drager'i arayarak uyarıyor. Buna rağmen kilit çözülüyor. Yaklaşık 2 saniye arayla, iki adet güdümlü füze (sea sparrow=deniz serçesi), Muavenet muhribinin kaptan köşküne isabet ediyor.

Muavenet muhribimiz harabeye dönüyor. Gemi komutanı Yrb. Levent Kudret Güngör ile birlikte, aksasavar Yrd. Subayı Teğmen Alper Tunga Akan, Tesis Usta Subayı Serkan Haktepe, İkmal Çavuşu Mustafa Kılıç ve Er Recep Atak olmak üzere 5 kişi ölüyor, 18 kişi de yaralanıyor.

Bilindiği kadarı ile sparrow füzeleri ancak altı ayrı emir ve dört aşamada ateşlenebiliyordu. Üstelik tatbikatın içeriğinde gerçek mermi kullanılması da yoktu. Yani olaya "kazadır" demek safdilliktir.

O tarihteki Türk Hükümeti, "muavenet muhribimiz milliyeti bilinmeyen hedef zannedilerek vurulmuştur" açıklamasında bulundu ama hiç kimse tatmin olmadı.

Sonrasında neler mi oldu?

* Füzelelerin ateşlenmesinden sorumlu, başta gemi komutanı M.Drager ile birlikte yedi ABD'li subaya "basit disiplin cezası" verildi.

* ABD Deniz Kuvvetleri tarafından, ölen ve yaralanan Türk Askerlerin yakınlarına kısaca: "kaç para istiyorsunuz!" içerikli birer form doldurtuldu. Aradan geçen bunca zamana karşın, henüz bir ödeme de yapılmadı.

* Bu olay, Türk kamuoyundan ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nden büyük tepkiler alınca, ABD Türkiye'ye "hibedir" diyerek üç firkateyn verdi. Ancak sonradan anlaşıldı ki; Türkiye bu firkateynler için ABD'ye kira ödüyör.

BİRANI

Bir gün birkaç milletvekili arkadaşla meclis kulisinde birlikteyken, yanıma rahmetli Bülent Ecevit geldi. Sohbetle laf dönüp dolaşp Türk-Amerika ilişkilerine dayanınca, kafamda hep var olan bir soruyu kendisine sorma olanagını buldum: "1897 tarihindeki Bancroft olayı ile 1992 tarihli Muavenet olayının yer olarak hemen aynı sularda cereyan etmesi ve gemilerin aynı yerlerinden vurulmuş olması, Amerika'nın aradan 95 yıl geçmiş olmasına karşın "öç almasıdır" çağırışını yapıyor. Ne dersiniz efendim?" dedim. Bir an duraksadı ve sonra net bir yanıt verdi: "Unutmayın, Amerika çok kindardır." 10 Şubat 2008 ANKARA

STK NEDİR?

(Dünyada, Türkiye'de, Muğla'da, Akyaka'da...)

Devlet örgütü dışında kalan dernekler, kulüpler, topluluklar Sivil Toplum Kuruluşları olarak adlandırılır. Tabii ki, bir örgütün sivil toplum kuruluşu (STK) sayılabilmesi bazı özellikleri sağlaması gerekir Bunları ana hatlarıyla belirtmek gerekirse;

1. Organizasyonun anlamlı ve sürekli bir yapıya sahip olması gerekir. Tek bir amacı gerçekleştirmek için bir araya gelip daha sonra dağılan kısa vadeli bir topluluk veya eylem, STK sayılamaz.

2. Bir STK'nın devlet sisteminin bir parçası olmaması gerekir. Bu nedenle yasayla kurulmuş odalar, sendikalar ya da resmi kurumların parçası olan bazı vakıflar STK sayılmazlar.

3. STK'ların kuruluşu ticaret yapmak ve kar elde etmek olmamalıdır. Yöneticilerine veya üyelerine kar dağıtmak üzere kurulmuş ticari ve sınıf örgütleri STK olarak kabul edilmezler.

4. Her STK kendi özyönetimine sahip olmalıdır. STK, kişilere göre değişmeyen kurullarla kendi yönetimini seçme ve denetleme özgürlüğüne sahip olmalıdır. Söz konusu "yönetim" anlayışı, devlet geleneğinde alışılmadık olan bir "hiyerarşi" (ast-üst ilişkisi) olmak zorunda değildir.

5. STK'ya katılmaya veya ayrılmaya gönüllülük esasına göre olmalıdır. STK'ların en önemli özelliklerinden birisi faaliyetlerin gönüllülük esasına göre kurulmuş olmasıdır. Bu nedenle STK'lar, gönüllü kuruluşlar olarak da isimlendirilirler.

6. STK'lar toplumsal amaçları desteklemek nedeniyle oluşmalıdır. Örneğin herhangi bir bireyi sosyal olarak yüceltmek amacıyla kurulmuş bir organizasyon da STK sayılmaz.

STK'lar çevre, doğa, spor, yaşam alanlarının korunması vb. gibi konularda oluşan tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar olabileceği gibi, Türkiye'de ilk kez Muğla'da yaşama geçen "Milletvekili İzleme Komitesi" gibi tüzel kişiliğe dönüşmemiş sivil inisiyatifler de olabilir.

STK'ların büyük bir bölümü yerel düzeyde işlev görmekle birlikte, ulusal (ADD, ÇYDD, AÇEV, TEMA vb.) ve uluslararası (GREENPEACE) ölçekte çalışan etkin kuruluşlar da vardır.

Yerel oluşumlar zaman zaman amaç birliği içinde oldukları yöresel ve bölgesel kuruluşlarla (BAÇEP, AKÇEP, DAÇE vb.) da işbirliği içine girerler, birbirlerine destek verirler, önemli buldukları konularda eylem birlikteliği oluştururlar.

Çağdaş dünyada yaygın olan STK etkinliklerinin, gelişmiş demokrasilerde hem toplumsal ağırlığı vardır, hem de politikacılar bu oluşumları ve aldıkları tavırları dikkate alırlar.

STK'lar kimi zaman yeterli sayıda gönüllü insanın uzun soluklu katkısını sağlayamayıp bir süre sonra dar bir çevre ya da grubun sözcüsü haline gelmemeli, ya da yerelinden geneline politikacıların dar ve küçük hesaplarına alet olmamalıdır.

Ülkemizde ve ilimizde de STK yapılanmaları demokrasinin gelişimine önemli katkılar koymaktadır. Muğla İli, sivil toplumun yaşamın pek çok alanına katkı koyduğu ve hâkim olduğu, demokrasi kavramını yaşam pratiğine geçirmiş ender illerimizden birisidir.

Geçmiş dönemde merhum Saynur Gelendost'un önderliğinde eyleme geçen, termik santrallerin çevreye verdiği zararın en aza indirgenmesini sağlayan Gökova Sürekli Eylem Kurulu, Türkiye'de bir örneği daha bulunmayan Muğla Milletvekillerini İzleme Komitesi (MUMİKOM) parlak örneklerdir.

Yöremiz Gökova'ya gelince;

Yöremizde 2 adet balıkçılık kooperatifi, 2 adet taşımacılık kooperatifi, 1 adet turizm geliştirme kooperatifi, 3 adet çevre, kültür, sanat ve toplumsal hayatla ilgili dernek ve 2 adet tarımsal amaçlı kooperatif bulunmaktadır.

Bu STK'lar düzenli olarak bir araya gelmeli, Gökova'nın sorunlarını, vizyonunu, geleceğini, çöpünü, suyunu, turizmimi, tarımını tartışıp konuşmalı, çıkan sonuçları, taleplerini koyacakları katkılarla birlikte ilgili kuruluşlara iletmeli ve sorunların çözümünün takipçisi olmalıdırlar.

Sedat ATAY
Emekli Öğretmen

AKYAKA'YA KALICI BİR KÜTÜPHANE KAZANDIRMAK İSTİYORUZ

Sayfa 1'in Devamı

"Neredesiniz?... Gelin kütüphaneye, çocuklarınızı, onların aç kurtlar gibi kitaplara saldırışını görün..."

Eleğini İstanbul'da duvara asıp, Akyaka'ya öyle gelmiş bir eski avukat olarak, arkadaşlarım sekiz senedir buralarda neler yapmakta olduğumu merak edip, soruyorlar, hatta eleştiriyorlar : "Avukatın emekli olmaz, zamanını nasıl geçiriyorsun, boşluktan sıkılmıyor musun, en güzel zamanlarını niye boşa harcıyorsun" diye... Bir bilseler...

"Bir derneğimiz, bir de kütüphanemiz var" diyorum onlara... "Ve 200'e yakın çocuğumuz... Coşkulu, heyecanlı, okumaya ve kitaba hasret..."

Bir bilseniz...

Gelecekte, bunların her birini, ülkemizin, yaşamımızın bir yerlerinde görüyorum...

Bilgili, cesur, girişken ve başarılı...

Belki o günleri bizler göremeyebiliriz, ama yattığımız yerde, şöyle bir yandan öbür yana dönerken kemiklerimiz seviniyor ve yüzümüz gülüyor olacak.

Evet, kişisel olarak ben ve bu çabaya emek koyan tüm arkadaşlarım doğru bir iş yapıyor olmaktan mutluyuz, gururluyuz... Bunu bize çocuklarımızın sevinci söylüyor...

.....

Ancak, artık bu sevincimizi hep birlikte büyütmeğe geliştirmek istiyoruz...

Baştan beri isteğimiz daha uygun bir kütüphane yeri...

Maalesef, bu konuda başvurduğumuz pek çok Kamu Kuruluşu bir çözüm üretilmedi... Umudumuzu kesmiş değiliz ve başta kendi Belediyemiz olmak üzere hala onlardan olumlu bir gelişme bekliyoruz... Ama, görüyorsunuz ki, fazla beklemele de bir yere varamayacağız...

Kendi göbeğimizi, kendimiz keselim diye düşündük... Sağolsun, Beldemizin duyarlı kişilerinden bir yakın dostumuz bir öneri getirdi. Kendi inşaatlarından bir veya iki daireyi, maliyetinin altında bir bedelle Derneğimize Kütüphane yeri olarak verebileceğini söyledi... Derneğimizden arkadaşlarımızla yapıyı gördük, beğendik... Acaba bir KAMPANYA başlatsak bu işin üstesinden gelebilir miyiz diye sorduk kendimize ve dostlarımıza... Aldığımız yanıtlar bizi çok umutlandırdı...

Evet, sizlerin desteğiyle KALICI KÜTÜPHANE BİNAMIZ için bir KAMPANYA başlatmaya karar verdik...

Dostlar, anne babalar, çocuk ve kitap severler, bu coşkuyu birlikte yaşamaya çağırıyoruz sizleri... Haydi... Akyaka'ya kalıcı bir kütüphane kurmaya...

Yerkesik-Akyaka Yürüyüşü

A. Zeki ERGÜL

Sevgili dostlar 20 Mart 2008 Perşembe günü 11 Dağcı arkadaş yeni bir dağ yürüyüşü için sabah 80.30'da Belediye önünde toplandık. Minibüsle Ula-Gülağzı'na geldik. Saat 9.00'da yürüyüşe başladık. Hava sert ve soğuktu. 3 km yürüdüktan sonra, bir vasıtaya bindik. Yerkesik'te indik. İlk olarak Kütüphane binasını gezdik. Daha sonra Sedat Beyin randevu aldığı Belediye Başkanını ziyaret ettik. Odada çaylarımızı içip, sohbet ettikten sonra Belediye Başkanı ile birlikte 3 km ilerideki türkülere konu olan tarihi Kerimoğlu-Eyüp Konağını gezdik. Geçmiş hakkında bilgi aldık.

Oradan 21 km sürecek esas yürüyüşümüze başladık. Karakış anımsatan bir havada, sisler içerisinden geçerek, bir kümbet kenarında soluklanarak Kuyucak Köyü'ne vardık. Köy kahvesinde kısa bir moladan sonra Kıran Dağlarının Akyaka ve Gökova Körfezine bakan yüzünden aşağıya doğru inişe geçtik. Güzel bir virajda acıkmış olarak mola verip ateş yaktık. Getirdiğimiz sucukları közde şişe dizip ekmeğ arası yedik. Çaylarımızı içip yan yatıp dinlendik. Grup tekrar yürüyüşe geçti. Yılan gibi kıvrılan yollardan Gökova Körfezi ve Köyceğiz Gölü manzarasını seyrederek aşağıya doğru indik. İşkele mevkiine gelmeden önce Obruk Alanı mevkiinde verdiğimiz son molada herkesin yüzünden açık bir gülümseme ve mutluluk okunuyordu. Saat 18.00 civarında Akyaka Pazaryeri mevkiinde yeni doğa yürüyüşlerinde buluşmamızın sabırsızlığıyla birbirimizle vedalaşarak ayrıldık.

TURİZM CENNETİ AKYAKA

Bir başkadır Akyaka'da turizm
Cennet denilen yer burası olsa gerek.
Bu güzellikler karşısında adeta büyülenirim.
Sakardan bakıldığında
Güneş, denize gömülür sanki.
Görmek gerekir o güzelim renkleri.
Azmağında birbirinden güzel kuşlar,
Nasıl da cıvıldaşırlar,
İnsanın dans edesi gelir.
Yerli yabancı turistler görürüm
Mutlu oldukları yüzlerinden belli.
Yaşadıkları anı ölümsüz kılmak için
Ard arda fotoğraf fotoğraf çekerler.
Denizi, ormanı, güneşi, havası
Ne güzeldir Akyaka'nın doğası.
Gökova'yı görde yaşa demiş
Halikarnas Balıkçısı.
Yaz akşamlarında denizin sesi,
Teknelerin sesi, melodi gibi kulağımda,
Kumsalında sonsuza değin yataşım gelir.

Halil TÜRKÖĞLU 2/B

Akyaka Kültür ve Sanat Derneği Bültenidir.
Yayımlanan yazılardan yazarları sorumludur.
Akyaka Kültür ve Sanat Derneği (48 011 019) adına
sahibi:

Selçuk İnaç (Bşk)

Yazı İşleri Sorumlusu:

Sedat Atay (üye)

Teknik Sorumlu :

Can Örün

Yayın Kurulu

Aydın Turunç, Kadir Tavan, Adnan Demirkan

Vergi No: Ula 043 033 73 54

Akyaka Kültür ve Sanat Derneği

İlgin Sk. No:8 Akyaka Ula MUĞLA

E-mail: aks-akyaka@hotmail.com

Tel: 0 252 243 41 16 - 0 252 243 50 09

Baskı: Devrim Gazete ve Matbaası / MUĞLA

Tel: 0 252 214 37 85

AKYAKA KÜLTÜR VE SANAT DERNEĞİ DOĞA-KÜLTÜR GEZİLERİ BAŞLIYOR

- 1- Ekincik, Kaunos- Sultaniye Tarih: 24 Mayıs 2008 Cumartesi
- 2- Milas-Bafa-Kıyıkışlacık Tarih: 7 Haziran 2008 Cumartesi
- 3- Göcek- 7 Adalar Tarih: 21 Haziran 2008 Cumartesi
- 4-Saklıkent-Tholos -Dalyan Tarih: 4 Temmuz 2008 Cuma
- 5-Datça-Knidos Tarih :18 Temmuz 2008 Cuma

6-Bozburun Tarih: 1 Ağustos 2008

Cuma

7-Yerkesik-Akbük-Ören-Beçin-Lagina-Belen Kahvesi Tarih: 15 Ağustos Cuma

Gelecek Gezi Planları için önerilerinizi bekliyoruz

GÖKOVA-AKYAKA

ÇOCUK ŞENLİĞİ YAPILDI

24.04.2008 PERŞEMBE

MUĞLA ÖZEL İDARE SALONU

13.00-16.00 MUSANDER-Duvar Sahnesi Tiyatro Topluluğu

"Beyaz Dişler Ülkesi"

13.00-16.00 Çocuk Kitapları Yazarları ile Söyleşi

Ayla Çınaroğlu-Simla Sunay-Aytül Akal-Fatih Erdoğan

25.04.2008 CUMA

CAHİT BELKIS GÜNEYMAN İLKÖĞRETİM OKULU

11.00-12.00 MUSANDER-Duvar Sahnesi Tiyatro Topluluğu

"Beyaz Dişler Ülkesi"

14.00-15.00 Çocuk Kitapları Yazarları ile Söyleşi

Ayla Çınaroğlu-Simla Sunay-Aytül Akal-Fatih Erdoğan

SALİH GÜNEYMAN İLKÖĞRETİM OKULU

11.00-12.00 Çocuk Kitapları Yazarları ile Söyleşi

Ayla Çınaroğlu-Simla Sunay-Aytül Akal-Fatih Erdoğan

14.00-15.00 MUSANDER-Duvar Sahnesi Tiyatro Topluluğu

"Beyaz Dişler Ülkesi"

26.04.2008 CUMARTESİ

13.00 UÇURTMA ŞENLİĞİ-AKYAKA PLAJI

KATILIMCILAR: MUĞLA VALİ HÜSEYİN AKSOY ÇOCUK YUVASI-
CAHİT BELKIS GÜNEYMAN İLKÖĞRETİM OKULU- SALİH
GÜNEYMAN İLKÖĞRETİM OKULU- AKYAKA KÜLTÜR SANAT
DERNEĞİ-MUSANDER-YÜCELEN OTEL- AKYAKA BELEDİYESİ

23 NİSAN EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI COŞKUyla KUTLANDI

GÖKOVA BÜLTENİ OKURLARI, MERHABA

Nisan ayı içerisinde turizm haftasını ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını geçmiş yıllardan çok farklı kutladık. Öğrencilerim çok keyif aldılar. Bu kutlamalar bir haftaya yayıldı. Akyaka Belediyesi, Cahit-Belkis Güneyman İlköğretim Okulu aile birliği, Akyaka Kültür ve Sanat Derneği, Muğla Çocuk Yuvası Yöneticileri ve Muğla

Sanatseverler Derneği (MUSANDER) ortaklaşa çocuk şenliğini düzenlediler. (24-25-26 Nisan) Dört çocuk kitabı yazarı (Simla Sunay Özdemir, Fatih Erdoğan, Ayla Çınaroglu, Aytül Akal) öğrencilerimizle söyleşi yapıp kitaplarını imzaladılar.

MUSANDER'in DUVAR SAHNESİ isimli tiyatro topluluğu 'BEYAZ DIŞLER ÜLKESİ' adlı çocuk oyununu öğrencilerimize başarı ile sergilediler. 26 Nisan 2008 Cumartesi günü, onlarca oluşturma plajda

öğrencilerimize, velilere ve konuklarımıza çok hoş zaman yaşattı. Akyaka Kültür ve Sanat Derneği Yönetici ve üyelerinin yuva çocuklarına ve beldemiz çocuklarına el yapımı uçurtmalar yapmak için haftalarca çalışmaları ve Akyaka Belediye Başkanının katkılı övgüye değerdir. Bu etkinlikleri başarıyla yerine getiren

öğrencilerimizi ve öğretmen arkadaşlarımızı da candan kutluyorum. Bütün bu etkinlikler, çocuklarımızın ulusal bilinçle gelişmesini; çocukluklarını doyasıya yaşayarak sevgi, hoşgörü, barış ve paylaşım duygularıyla donatılmasını sağlamak amacıyla yapılmaktadır. Öğrenci velilerininin de, bu etkinliklere katılması bizleri daha da mutlu ediyor.

Halil TÜRKOĞLU
Çevre ve Denizcilik Kulübü
Rehber Öğretmeni

15-21 NİSAN TURİZM HAFTASI

Öğretmenimiz Hayat Bilgisi dersinde 'Çocuklar turizm ve turist sözcüklerinden ne anlıyorsunuz?' diye sınıfa soru yöneltti. Arkadaşların parmak kaldırmak söz aldılar.

Eminer: Turizm, gezmeektir.
Yasmin: Turizm, eğlenmek, dinlenmektir.
Halil: Turist, İngilizce konuşan kişidir.
Pentha: Turist, başka ülkeden gelen insanlardır.
Öğretmenimiz; 'Çocuklar bu hafta turizm haftasıdır. Bu yıl turizm haftası kutlamaları yine okulumuzda yapılacak. Sizleri turizm ve turist konularında bilgilendirmek istiyorum.

Turizm bir insanın gezmek, görmek, dinlenmek bilgilenecek amacıyla yaptığı gezilere denir. Turist ise, bu gezileri yapan kimselere denir. Ülkeler arası gezilere yabancı turist, ülke içinde gezi yapanlara da yerli turist denir. Turistler bizler için çok önemlidir. Çünkü onlar ülkemize para kazandırıyorlar. Bu kimselere karşı nasıl davranmalıyız?

Arkadaşlarımız;
Mehmetcan: iyi davranmalıyız.
Yaren: Dürüst davranmalıyız.
Zeynep: Sıcak davranmalıyız.
Kurtuluş: Onları kazıklamamalıyız.
Mehmet Çağlar: Temiz yerlerde yatırmalıyız.
Yaşar: Tarihi yerleri göstermeliyiz.
Akınan: Taze yemekler sunmalıyız.
Aferin çocuklar böyle davranırsanız turistler gittikleri yerlerde bizim misafirperverliğimizi anlatırlar ve daha çok turist gelmesini sağlarlar.
Sizde turist olmak ister misiniz? Evet.
Arkadaşlarımızla drama yaparak dersimizi sonlandırdık.

Osman PEKMEZCİ

C. B. Güneyman İlköğretim Okulu
2/B No: 87

YAŞAMIN TADI: OKUMAK

Ümit OĞUZ

Muğla-Nazmi/Zehra İyibilir İlköğretim Okulu
Müdürü

Okumanın, okuma alışkanlığı kazanmanın çok zor ve ciddi bir iş olduğunu biz eğitimciler çok iyi biliriz. Okuyamamanın ya da okuma alışkanlığı edinmemenin birçok nedeni var. Bunların hepsi ayrı ayrı yazı konusu olabilir. İnsanın öğrenmeye ilgili girdilerinin birçoğu okuma yoluyla gerçekleşmektedir. Bilgi girdileriniz ne kadar çok ve çeşitliyse, işleme tutacağınız düşünceler de o kadar çok, çeşitli ve zengin olacaktır. Okumanın insanın ufuklarını açacağını, dünyaya, evrene, çevreye, geçmiş ve geleceğe olan bakış açımızı değiştirdiğini, okullarımızda bu alışkanlığı mutlaka verebileceğimizi, okuma-yazmanın, aydınlatıcı, özgülleştirici olabilmesi için, çocuklarımızın kendi yaşamlarıyla doğrudan ilişkisi olması gerektiğini bilmemiz gerekiyor. Okuma-yazmanın öğrenilmesi toplumsal ve toplumsal pratiklerle gerçekleşir. Bu konuda okul ortamından daha uygun bir yerin olamayacağı kesindir.

Okullarımızda, kitap okumanın özendirilmesi ve alışkanlık kazandırılması ilgili müfredat programlarında olsun, yönetmeliklerle, genelgelerle olsun yasal düzenlemeler vardır ve yapılmaktadır. Peki, bütün bu düzenlemelerden yeterince yararlanabiliyor muyuz? Türkçe derslerinde veya uygun zamanlarda öykü, roman, şiir, makale okuma çalışmalarını sistemli hale getirebildik mi?

Kendimiz okuyarak örnek olabildik mi? Okullarımıza, kültür mekânlarımıza yazarlar, çizerler getirip, imza ve söyleşi günleri düzenleyebildik, onları tanıyabildik, kitaplarını tanıtabildik mi? Tartışmalar, paneller, konferanslar, sempozyumlar düzenleyebildik, eleştiri zamanları yaratabildik mi? Ne yazık ki tüm bu sorulara olumlu yanıt verebilmek mümkün değildir. Okullarımızda iyi bir okuma yazma becerisi ve alışkanlığının olmaması okul başarısının yetersizliği demektir. Öğrenciler, bilimlerle ilgili dersleri, tarihi, coğrafyayı az bilmişler veya bilmişler önemli değildir. Eğer okumayı biliyor, seviriyor ve dillerini anlıyorsa kurtulmuş sayılırlar. Geri kalan her şeyi,

gerektiğinde sonradan öğrenirler. Eğer okumayı bilmiyorlarsa, geri kalan her şey boş sayılır. Uzmanlar, çocuğun okuma alışkanlığı edinebilmesi için, özellikle annenin, mutlaka okuyarak örnek olması gerektiğini belirtiyorlar. Babanın da, çocuğuna okumayı ya da onun okuduğunu dinlemesini paylaşması gerekmektedir. Kitap fuarlarına, kütüphanelere gitmesi, götürülmesi, oradaki havayı soluması gerekmektedir.

Okuduğunu anlamayan, araştırmayan düşünmeyen, sormayan, sorgulamayan, analiz edemeyen, senteze ulaşamayan, yorumlayamayan, bilgiye uzanmayı bilmeyen kişilerden oluşan bir toplumun, Atatürk'ün hedef gösterdiği "Muasır medeniyetler" düzeyine ulaşması olası değildir.

Öyleyse ne yapmalıyız? Öncelikle aileler, bu okuma ortamını yaratmak zorundadırlar. Hayati, günlük olayları, okuduklarımızı zaman zaman tartışabilecek ortamlar yaratmalıyız. Televizyon programlarının izlenmesinde ve kitap okumada seçici olmak zorundayız. Kitap okumaya önem verdiğimiz kadar, yazmaya da önem vermeliyiz. Okuma sevgisini ve yazma zevkini küçük yaşlardan itibaren edindirmeliyiz. Bu konuda, ismini anımsayamadığım bir eğitimci diyor ki: "Yazmıyorsan okumamışsın demektir." Öğretmenler ve öğrenciler olarak yalnız ders kitaplarına bağlı kalmayalım. Montaigne: "Ben tek kitabı olandan korkarım." dermiş. Kültür ve edebiyat kolunda ve kütüphane kolunda görev alan öğretmenlerimize ve öğrencilerimize çok iş düşmekte, bu kolların göstermelik bir kol olmadığını ortaya koymaları gerekmektedir. Okul idarelerine de, kitaplıkların ve kütüphanenin zenginleştirilmesinde, okuyan öğrencilerin ödüllendirilmesinde büyük sorumluluklar düşmektedir. Hangi şartlar altında olursa olsun öğrencilerimizin mutlaka kitap okumalarını sağlamalıyız.

Bu ülkenin, bu ulusun çok okuyan, doğru düşünen, Türkçe yi çok seven insanlara gereksinimi var. Okuyan ve düşünen insandan yoksun olmak, bizi siyasal, ekonomik ve toplumsal bunalımlara, çıkmazlara sürükleyecektir. "Yaşamda en doğru yol gösterici bilimdir" demiş Büyük Atatürk. Öğretmenler olarak aramızda sanki gizli bir sözleşme varmışçasına, öğretmenin belirleyici etkisini unutmadan, emek vererek, çaba göstererek ülkemizin aydınlık geleceğini oluşturmak zorundayız.

GÖÇMEN KUŞLARIN İNANILMAZ UÇUŞLARI

Şubat ayı başlarında Yeni Zelanda'da yakalanarak markalanmış ve ayaklarına Alaska'ya dönüş yollarını izlemek üzere batarya ile çalışan uydu bağlantıları yerleştirilen 15 Batı Alaska (Pasifik) Yağmurkuşu'ndan (İngilizcesi: Godwits; Latincesi: Limosa lapponica) E 7 olarak markalanan, 17 Mart'ta Yeni Zelanda Kuzey Adası'ndan ayrılmıştır. Durmaksızın 8 günde 6.300 mil uçtuktan sonra Çin'in Yalu bölgesine indiği uydudan saptanmıştır.

5 hafta orada kaldıktan sonra, 1 Mayıs akşamı, üreme alanına gitmek üzere havalanmış, doğuya Doğru Japon Denizi ve Kuzey Pasifik üzerinde uçmuş, sonra Kuzeydoğuya dö n ü p A l a s k a Yarımadası'nı geçip Batı Alaska'da

Yukon deltasındaki yumurtlama alanına konmuştur. Bu uçuşta, 5 günde durmaksızın 4.500 mil kat edilmiştir.

29 Ağustos sabahı diğer Batı Alaska Yağmurkuşları ile beraber Güneydoğuya doğru hareket etmiş ve Alaska Yarımadası uçundan geçip Kuzey Pasifik üzerinden Hawaii adalarına doğru yönelmiştir. Hawaii Adası'na bir günlük uzaklıkta iken, Güneybatıya dönmüş ve Hawaii Takımadalarını 125 mil Batıda ve açık deniz üzerinde geçip Fiji adalarına doğru yoluna devam etmiştir. Uluslar arası gün çizgisini Fiji'nin 300 mil Kuzey-kuzeybatısından geçip Fiji üzerinden Güneye, Yeni Zelanda'ya yönelmiştir. 7 Eylül öğleden sonra Yeni Zelanda Kuzey adası burnu üzerinden Güneydoğuya dönmüş ve 7 ay önce yakalanıp markalandığı yerin 8 mil Doğusuna su kenarına konmuştur.

Bu son uçuş olağanüstü olup kuşumuz, 8 günde durmaksızın 7.200 mil yol yapmıştır. Bu mesafe Kuzey Amerika'da New York - San Fransisco arasındaki mesafenin 3 katı kadardır. Yağmur Kuşları kara kuşu olduklarından, bu süre içinde beslenmek ve su içmek için denize konmamışlardır. Ömürleri 20 yıl olan bu kuşlar 3-4 yaşlarında ergin çağa erişmektedirler. Bu durumda ömürlerinde, yılda 18.000 milden, 288.000 mil uçmaktadırlar. (Not: 1 mil = 1,6 km.)

Öğrencilerimizin dikkatine: Uçuş yolunu dünya haritası üzerinde doğru olarak çizip getirecekler ve günlük ortalama hızı hesaplayacaklar arasında kura çekilecek ve kazanana bir kitap hediye edilecektir.

ANADOLU BİNBİR MITOLOJİK ÖYKÜ

Türkiye büyük bir coğrafyada yer alıyor. Bu topraklar üzerinde bin yıllardır pek çok uygarlık kurulmuş, yıkılmış ve yerine yenileri kurulmuş. İlk kez Hititler Anadolu'da büyük bir imparatorluk kurmuşlar. Hititleri, Frigler, Lidyalılar, İyonyalılar, Romalılar, Bizanslılar izlemiş. Bu halklar kendi tanrı ve tanrıçaları ile onlarla ilgili pek çok öykü yaratmışlar.

Bugün Yunan-Roma mitolojisi diye bilinen

öykülerin büyük bölümü Türkiye/Anadolu kaynaklıdır. Yunan-Roma tanrıları olarak tanıdığımız tanrılar ve tanrıçaların çoğu da, Anadolu topraklarının ürünüdür. Onlara ilişkin anlatılan öykülerde dağlarımızın, ovalarımızın, ırmaklarımızın, kentlerimizin adlarını; bugüne kadar gelen bazı inançlarımızın, geleneklerimizin, taşıdığımız isimlerin ve günlük yaşamda kullandığımız deyimlerin kökenlerini buluruz. İşte tüm bu öyküleri Anadolu Binbir Mitolojik Öykü-1 ve Anadolu Binbir Mitolojik Öykü -2 adlı kitaplarında anlattım. Öyküleri Mustafa Delioğlu olağan üstü güzellikte resimledi. Okurken sizi geçmişe götürecektir ve hayal dünyanızı zenginleştirir.

Bu kitaplar, size ve çocuklarınıza bu öyküleri anlatıyor ve sizi Türkiye'de ilginç bir yolculuğa çıkarıyor. Şimdi size kitabımda yer alan Çine Çayı'na dönüşen Marsiyas'ın öyküsünü anlatacağım. Öyküyü okuduktan sonra Aydın'a giderken yanından geçtiğiniz Çine Çayı'na bir başka gözle bakacağımıza inanıyorum. Çine Çayına Dönüşen Marsiyas Flütü zekâ tanrıçası Athena icat etmiş. Zaman zaman flütün tatlı sesini duymak için bu müzik aletini üflermiş. Günlerden bir gün, elinde flüt dere kenarında gezintiye çıkmış. Flütünü üflermiş ve müziğin ritmiyle dans etmeği başlamış. Birden suya

yansıyan yüzünü görmüş. Flüt çalarken yanaklarının nasıl şişip, çirkinleştiğini fark etmiş. Öfkeyle flütünü yere atmış ve oradan uzaklaşmış.

Az sonra oradan geçen doğa cini Marsiyas flütü bulmuş ve merakla çalmaya koyulmuş. Çaldıkça çok hoş sesler çıkmış. Flütten yayılan melodilere hayran kalmış. O kadar ki dünyada bundan daha güzel ses veren başka bir müzik aleti olamayacağına karar vermiş. Lir çalan tanrı Apollon'a meydan okuyarak, Apollon'un liriyle yarışmayı göze almış. Güzel sanatların tanrısı olan Apollon, lir çalmakta çok ustaymış.

Bir süre sonra Marsiyas, ana tanrıça Kibele'nin alayına katılmış. Onunla birlikte diyar diyar dolaşmaya başlamış. Böyle gezerken Nisa/Sultanhisar kentine varmış. Orada Apollon'a rastlamış. İki bir müzik yarışmasına girişmişler. Marsiyas flütünü, Apollon da lirini çalmış. Yarışmaya Dağ tanrısı Tmolos hakemlik etmiş. Yarışmanın ilk yarısında berabere kalmışlar. İkinci yarısında Apollon Marsiyas'a meydan okuyarak flütü tersten tutup çalmasını söylemiş. Kendisi liri ters tutunca aynı sesleri çıkardığı halde, Marsiyas flütünü öttürememiş. Bu yüzden de yenik düşmüş.

Apollon Marsiyas'a çok kızdığı için, yarışma sonunda onu bir ağaca bağlamış ve derisini yüzmüş. Bir süre sonra öfkesi geçen Apollon, yaptığına pişman olmuş. Lirini yere atarak kırmış, Marsiyas'ı da bir ırmağa döndürmüştür.

Bugün Muğla'dan Aydın'a giderken, Gökbel Vadisi'nde akan Çine Çayı işte bu ırmaktır. Çine Çayı şırl şırl akar, Marsiyas flütünü çalar. İrmagın iki yanı pembe beyaz zakkumlarla ve ötesi zeytinliklerle kaplıdır. Doğa harikası kayalıklar da bu görüntüye 35 km. boyunca eşlik eder.

Bir başka öyküde buluşmak üzere hoş çakalın. Kitaplardan edinmek isteyenler: 0216 567 71 39 - 0532 764 96 03

e-posta: filizyayincilik@superonline.com

Işık Soytürk

MUĞLA EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN MADDE BAĞIMLILIĞI KONFERANSI

Muğla Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Öğrencilerine madde bağımlılığı ve bağımlılık yapan maddeler konusunda konferans verildi.

Muğla ili ve ilçelerinde Muğla Emniyet Müdürü Mehmet Emin KÖRPE'nin emir ve talimatlarıyla Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü tarafından madde bağımlılığı ile mücadele konulu eğitim etkinlikleri aralıksız devam ederken etkinlikler çerçevesinde bir konferans da Muğla Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Öğrencilerine verildi.

Okul Müdürü Osman KOÇAR, Müdür Yardımcısı Fehime Yüksel ve Muğla Emniyet Müdürlüğü görevlisi Başkomiser Tümer YILMAZ'ın konuşmacı olarak katıldıkları konferansa okulda görevli öğretmenlerin refakatinde yaklaşık 150 öğrenci

dinleyici olarak katıldılar.

Yaklaşık 1 saat süren konferansta öğrencilere Madde Bağımlılığı, Bağımlılık Yapan Maddeler, Madde Kullanımı, Madde Bağımlılığı Tanı Kriterleri, Bağımlılık İlişkinin Özellikleri, Ülkemizdeki Bağımlılık Yapan Maddelere İlk Temas Yaşı, Madde Kullanımları Nasıl Tanınır, Bağımlılık Yapan Maddeler Sorununun Nereden ve Kimden Gelir, Sağlıklı İnsan, Bazı Meslek Gruplarında Sigara İçme Alışkanlığı, Bağımlı Olan Kişi, Bağımlı Olmayanların Kazandıkları, Bağımlılık Süreci, Madde Bağımlılığın Olumsuz Etkileri, kötü alışkanlıkların kazanılmasında model alma gibi başlıklı konularda bilgiler verilirken Okul Müdürü Osman KOÇAR öğrencilerden sigara ve alkolden uzak kalmalarıyla beraber, kendilerinden küçük kardeşlerine sigara ve alkolün zararlarını hatırlatmalarını istedi.

AKDENİZ UYGARLIKLARI VE AKDENİZ İÇİN BİR KAÇ SÖZ:

"İstanbul'dan denize bir yaprak düşse İskenderiye'den çıkar."

Akdeniz Atasözü.

İnsanlık tarihi uygarlığın tarihidir.

Yeryüzünde, kendi dünyasına kapalı kalmış, dış dünyadan soyutlanmış KÜLTÜR GRUPLARI olmuşur, belki hala da vardır. Ama, Akdeniz kıyılarındaki hiç bir uygarlık, yalnız kalma şansına sahip olamamıştır. Akdeniz, her zaman "su"yunun "fizik"sel özelliğine yaraşır bir "iletken" olmuştur.

Akdeniz uygarlıkları, hem coğrafi komşularıyla ve hem de zaman boyutunda o toprağın geçmişindeki uygarlıklarla sürekli iletişim ve etkileşim içinde olmuşlardır...

Egeli bir bahçı, "Bu deniz avlu gibidir, bir evde pişen yemeğin kokusu kıyılardaki tüm komşulara yayılır." demişti.

Çünkü, Akdeniz kıyıları doğal koşullar açısından "yerleşik yaşam" kurmaya elverişlidir. Çünkü, Akdeniz öteden beri bir ulaşım yoludur.

Uygarlıklar, kaynaştıkları zaman da, dövüştükleri zaman da birbirlerini etkiler... Gün olur, bir hükümdar, "dünyanın başlangıcının kendisinin olduğuna inanılmasını isteyip, geçmiş uygarlıkların eserlerini yakar-yıkarak. Ama çok geçmez, bir kavim çıkar, insanlığın bir geçmişi, bir geleceği olduğunu idrak eder, eskiyi korur, gözetir, eskinin kültür ve uygarlık değerlerine sahip çıkar, çevresini yapıcı bir biçimde etkiler.

Akdeniz'de de uygarlıklar zaman zaman öfkeli bazı komutanların gazabıyla birbirini yok etmeye çalışmış olsa bile, çoğu zaman yapıcı çabalar içinde birbirini etkilemiş, çoğaltmış, zenginleştirmiş ve geliştirmişti.

Mezopotamya'da, Mısır'da karşımıza çıkan ilk uygarlık örneklerinin yanı sıra Kafkasya'da gelişen Kuban uygarlığı ve hemen o dönemde Mavaraünnehir ve Horasan bölgelerinden çıkıp (bir anlamda doğunun tüm bilgi ve kültürel değerlerini harmanlayarak) çağımızın en yüksek uygarlık ve bilim düzeyine ulaşan Türk Devlet ve topluluklarının oluşturdukları doğu uygarlık ürünleri, ardından yine kendi döneminde Anadolu'da şekillenen Selçuklular ve devamında Anadolu ve tüm Akdeniz Havzasını etkileyen Osmanlılar ve daha sonra da Türkiye Cumhuriyeti'nin yarattığı uygarlık ve kültür değerleri, İslam uygarlığıyla yoğrulmuş Akdeniz Uygarlıklarına sağladıkları katkılarla, bir anlamda ÇAĞDAŞ DÜNYA UYGARLIĞININ en büyük ağırlığını oluşturma gelmektedir.

Elbette bu değerlendirme sırasında hangisi yüceydi, hangisi daha gelişmişti, hangisi daha basitti gibi kısır bir tartışmaya girmek niyeti içinde değiliz. Ama, bugün "Çağdaş Uygarlık" diye adlandırılan günümüzdeki tüm değerlerinin orijini bu bölgede doğmuş, filizlenmiş ve hayat bulmuştur...

Hangi etnik kimlikten gelirsek gelelim, öncelikle kendi tarihsel kimliğimizi çok iyi tanıyalım ve onu benimsemeyi öğrenelim, yaşadığımız toprakların tarihine, kültürel değerlerine günlük dilde söylediğimizden daha fazla sahiplenelim ve onu gerçekten koruyalım... Çünkü, biz, uygarlıkların harman olduğu bu toprakların her noktasının, tarihin ilk gününden beri kopmadan gelen zincirin birer halkası olarak gerçek sahipleriyiz ve AKDENİZ UYGARLIKLARININ bugünkü temsilcileriyiz... Aman bu görevimizi dikkatli yerine getirelim...

SELÇUK İNAC

ÇÖPLERİNİ HALININ ALTINA SAKLAYAN HANIMEFENDİ

Uzun yıllar önce Muğla'nın hemencecik kenarında gözlerden uzak bir köşede dünyalar güzeli bir köylü kızı varmış. Saçları, gözleri, boyu posu, görebilseler herkesi kıskandıracak güzellikteymiş. Fakat kim görecekti kızımızı, yol yok iz yok o zamanlar. Hem o kendini diğer insanlardan saklamasını çok iyi beceriyormuş durduğu yer itibarıyla.

Gel zaman git zaman günler geçmiş, devran dönmüş. Yağız bir delikanlı bilirmiş bu kıza eskiden beri ve yanıkmiş ona. Yıllar sonra gelmiş ve bütünleşmiş bu güzel kızımızla. Çok güzel bir ev yapmış. Doğduğu toprakların mimari özelliğini damga gibi vurmuş adeta...

Daha sonra onun yarattığı Aura etrafında bu kıza aşık bir sürü insan daha toplanmış. Ve köylü güzeli

kızımız süslenmeyi, püslenmeyi, temiz olmayı, çağdaş yaşama kurallarını öğrenmeye başlamış.

Öğrenmişte... Kızımızı sonradan görenler onu gerçek bir hanımefendi olarak yazmışlar belleklerine. Günler gene geçmiş ve bu günlere gelmiş birden Kızımızın elinden tutan delikanlı ihtiyarlamış artık ve İstanbul'daki köşesine çekilmiş ve neredeyse onunla hiç ilgilenmez olmuş. Onun etrafında oluşan ve aynı düşünceye hizmet eden o Aura da dağılmış ne yazık ki. Onların yerini gene kızımıza aşık bir sürü yeni insan doldurmuş, hatta çok daha fazlasıyla, Hepside görmüş geçirmiş, akıllı, en iyiyi, en güzeli bir tek ve eksiksiz kendi bilen kişilerden oluşuyormuş artık yeni aşkların tümü. Ama nedense hiçbir problemi çözüm adına sahiplenende yokmuş bu arada artık yıllardır. Dost toplantılarında eleştiriler, atıp tutmalar ve hatta çözümler havalarda uçuyormuş da, herkes her şeyi ertesi gün unutuverirmiş nedense.

Akyaka'yı Akyaka yapan ve yapacakken temel sorunlar hakkında çok önemli toplantılar yapılıyor, projeler ortaya konuluyor sürekli. Bir kaç meraklı ve duyarlı insan dışında bunlarla ilgilenen kimse yok ne yazık ki. Oysa o toplantılarda ve projelerin satır aralarında gördüğümüzde "aaa bu ne bunu nasıl yapmışlar" dediğiniz ve diyeceğiniz o kadar çok yaşamsal ayrıntı ve karar var ki.

Dedikodu. O girila işte. Herkes her şeyi kaynağından öğrenmek yerine üçüncü hatta dördüncü ağızdan öğrenmeyi yeğliyor nedense. Tavrını ve düşüncelerini de böyle belirliyor ne yazık ki.

Ha kızımızı mı? Kızımız şimdilerde karşıdan bakıldığında tam bir hanımefendi gibi gözüküyor hala. Makyajı, elbiseleri, mücevherleri tam bir kokosu gibi adeta.

Ama dedikodu ve rivayet muhtelif; söylendiğine göre evini ve kendini hiç de temiz tutmuyormuş artık. Banyo bile yapmıyormuş çoğu zaman. Hatta ve hatta evini süpürürken çıkan çöpleri halının altına ittiriveriyormuş gizlice.

Allah geçinden versin gün olurda emri-hak vaki olursa bende merak ediyorum o halının altından neler çıkacak?

Daha sonraki yazılarımızda halının altına bir göz atmak dileğiyle.

Bülent HALİNDENMEMNUN (her zaman değil)

Bülent Gürakın

- YÖREMİZDE GÜNLÜK YAŞAM - YÖREMİZDE HALK KÜLTÜRÜ

Sözlü kültür; bir ülke veya bölge halkının "ulusal hafıza" olarak nitelendirilebilecek söze dayalı olan ve somut olmayan kültür birikimidir. Bu yaniyla sözlü kültür/sözlü tarih yerelden evrenselle uzayan önemli kültürel mirastır. Sözlü değerlerin araştırılması, derlenmesi, canlandırılması veya araştırma sonuçlarının yayımlanarak kamuya mal edilmesi bir bölge veya ülkenin kültürel kimlik ve benliği açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle yöremize ait bilinen veya unutulmaya yüz tutmuş bazı halk geleneği ve göreneklerinde, değişimlerden, bitkilerden ve yemeklerden örnekler vermek istiyoruz.

Maniler:

Azmak'ta yüzer ördek kaz
Bu sene de geldi yaz
Kurban olduğum Allah'ım
Seveni sevene yaz

Akyaka'nın taşları
Kozlukuyu'nun ağaçları
Selam söyleyin yarıme
Hilal aldırısın kaşları

Yemekler:

Gökova havzasının çok zengin bir bitki örtüsü vardır. Bu nedenle hem orman derinliklerinde, hem vadi içlerinde, hem de ovasında değişik türde yüzlerce

yenilebilecek, yemeği yapılabilecek, çay olarak kullanılabilen bitki türü vardır. Yerleşim yerlerinin, köylerin hemen yakınlarda, bahçelerde, çevrede, orman içlerinde yetişen bu bitkiler, bir tür vitamin hazinesidir. Bu otların bir bölümü çiğ, bir bölümü haşlanarak veya kavularak ya da kızartılarak, bir bölümü de salatası yapılmak suretiyle sofralarda yerini almaktadır. Yörede yemek veya yiyecek olarak onlarca yabancı bitkiden söz edilebilir. Bunlardan birkaçı: kuş yureği, sırça, ilebada, kişik, ebegümeci, körümen, tavuk tırnağı, devetabanı, çınar, kuzugöbeği, kuzukulağı, iğnelik, gışirek, turp otu, tekesakalı, kapçık, öksüz doyan, sirken, tilkişen, ısırgan otu, koyungözü, dalağan vb. Bunlardan bir bölümü beslenen hayvanların adları ile adlandırılmaktadırlar. Bu da geçmiş hayatta hayvancı kültürle ne kadar içli dışlı olduğunu göstermektedir: tavuk tırnağı, kazayağı, devetabanı, tekesakalı, kuzugöbeği, kuzukulağı, koyungözü vb. çok çeşitli ekmeç hazırlama ve pişirme tekniği ile yine çok çeşitli bökrek türüne rastlanmaktadır. Börekteki bu çeşitlilik

bölge iklimiyle doğrudan ilgilidir. İklimle bağlı olarak yetişen bitkiler, böreğin de çeşitliliğini doğurmaktadır. Börülce kavurması: Taze börülceler doğranır. Yağda soğanı, domatesi kavrulur. Domates suyunu çekince börülceler ilave edilir. Üzerine kırmızıbiber ve tuz serpilir, iyice kavrulur. Kavruktan sonra isteğe göre biraz su ilave edilir. Sarımsak da isteğe göre konulur. Bu yemekte galli patlıcan gibi domates, soğanı kavurmadan hepsini aynı anda tencereye koyarak da pişirilebilir.

Çınar/mantar: Bölge toprağı mantar açısından çok zengindir. Nemli ve ılık yerlerde yetişir. Bunların başlıcası çınardır. Bunun dışında domala, etçe, kuzugöbeği denilen ve yenilebilen mantar türleri de vardır. Kuzugöbeği, şekil olarak çam ağacını andırır. Domalan, çok küçük ve köksüz bir mantar türüdür. Yuvarlağımsı ve ovaldır ve bulunduğu toprağın veya yerin rengini alır, boz renklidir. Etçe ise beyaz ve oldukça büyüktür. Çınar yaprağı kadar, bazıları ondan da geniştir. Avuç içinde sıkıştırıldığında kırılmamakta, tekrar eski halini alabilmektedir. Et tadı verdiği, kaynak kişilerin deyimleriyle "hatta etten de daha lezzetli" olduğu için "etçe" denilmiştir. Domalan ve etçenin çok güzel kavurması ve kızartması yapılır.

Bölgede en çok yetişen mantar türü çınardır. Çınar özellikle çam diplerinde yetişen kırmızı bir mantar türüdür. Günümüzde dipfrizlerde kış için saklanır. Bunun için, çınar böreği de olmak üzere, değişik pek

çok yemeği yapılır. Özellikle sonbahar yağmurlarının hemen ardından çam ormanlarının kuytu yerlerinde ortaya çıkar. "İçi kırıldığında süt çıkan çınarlar zehirli olup, altı kırmızı renkte olanlar yenilebilmektedir". Çınarın yemeği, köftesi, kızartması, kavurması, dolması ve közlemesi yapılmaktadır. Sonuç olarak, halkın kültürel değerlerinin çeşitli etkilerle yok olması boşluklar oluşturmakta ve kimlik erozyonuna neden olmaktadır. Bu nedenle değerlerimize sahip çıkmak hepimizin görevidir.

Kaynak:

Sözlü Akyaka Tarihi ve Gökova Havzası Halk Kültürü Dr. Ali Abbas ÇINAR

MARMARİS İLÇESİ-OSMANIYE KÖYÜ'NDEKİ MADEN ARAMA ÇALIŞMASI DURDURULDU

Aydın TURUNÇ
Yüksek Maden Mühendisi

Muğla İli, Marmaris İlçesi, Osmaniye Köyü sınırları içinde Manganez madeni arama çalışmaları için ağaç kesimi ve doğa tahribatının başlaması üzerine, Doğa İle Barış Derneği kurucusu Jeolog Maden Mühendisi Hakkı ÇOPUROĞLU'nun uyarıları, Armutalan'dan Av. Ahmet HÜR'ün desteği ve rehberliğinde Kalimerhaba Derneği Başkanı Selma SONAT ve dernek üyelerinin maden arama sahasında ve Marmaris'de yaptıkları etkinlikler ve çam balı üretim merkezi olan Osmaniye Köyü Muhtarı Türköz DEVECİ'nin açıklamaları sonucunda Muğla İdare Mahkemesi'nde dava açılmıştır. Mahkemeye, Muğla İl Tarım Müdürlüğü'nce verilen raporda özetle, '1 hektarlık alanda 300 kızılçam yer alır. Bu, arama sahası olan 64.4 hk. alanda 19 bin 320 kızılçamın kesileceği anlamına gelir. Bu çamların oluşumu için en az 50 yıl gereklidir. Ayrıca kesilecek olan her bir çamdan en az 10 kilo çam balı alınabilmektedir. Bunun parasal değeri de 2007 fiyatlarına göre 15 milyon 256 bin YTL dir.' denilmiştir. Bunun üzerine, Mahkeme, davalı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın savunması alındıktan sonra verilecek yeni bir karara kadar yürütmeyi durdurmuş, maden şirketi de faaliyetlerine ara vermiştir.

ALLAH KULLARI İÇİN OTLARI YARATTI (2) : NİSAN AYI

Meryem KUZZEY

Bölgemizde Nisan ayı boyunca ilkbaharın dirilişi tam yolundadır. Meyve ağaçlarının çiçekleri yavru meyvelere geçit veriyor. Kış yeşillikleri, köklü sebzeleri yerine taze bezelye, pırasa, marul, roka, tere otları yer alıyor pazarda. Tarlalarda ve kuytu köşelerde yenilebilir yabancı otların bir kısmının mevsimi geçti ama onların yerlerine başkaları çıktı; ebe gümesi tomurcukları, çitlembik, hindiba ve genç sıra yapraklarını salata olarak yiyebiliyoruz. Azmak boyunca sakın ve temiz yerlerde su teresi, su kazayağı ve su kereviz bulunur ve salata için değişik tatlar verir ama inşaatçılar tarafından tahrir edilmemiş yerler bulmak artık zor. Bu ayın toplanacak tıbbi otlardan üç tanesi; tıbbi papatyaya, ısırgan ve taş yoncasıdır.

Tıbbi papatyaya (chamelum nobile) çok dallı ufacık çiçekli bir bitkidir. İlkbahar ilerledikçe, bu bitki tarlalarda ve yol kenarlarında yarım metre kadar büyüyor ve keskin bir tatlı koku veriyor. Bu koku toplama işaretidir. Köklerinden tamamen çıkartılır ve demet demet gölgede kurutulur. Tıbbi papatyaya çay olarak kaçınılmaz bir ev ilacıdır: genel tonik olarak tanınır, kusma ve mide rahatsızlığına karşı iyi gelir ve sinir bozukluğu ve uykusuzluğa karşı sedatif etkisine sahiptir. Soğuk çay gargara olarak ağız iltihapları için kullanılır ve göz iltihapları için pansuman olarak kullanılır. Tıbbi papatyalardan buhar buğusu yapılırsa kronik aşırı burun akıntısını azaltır. Büyük veya eşek ısırgan otu (urtica dioica) çok değerli bir bitkidir. Onun kimyasal özelliği romatizmal ve kas ağrılarını giderici etkidir. Güneşin sıcaklığı bastırınca eşek ısırgan bitkisinde ufacık beyaz çiçekler açar. Bütün dalları toplayıp, taze yapraklar ve çiçekler havanda dövülüp onlardan bir ezme yapılır. Bu ezme bir kavanoz içine koyulup zeytinyağı ile doldurulur ve serin bir yerde iki hafta dinlendikten sonra bu yağ gereken yerlere sürülür. İyi etki etmesi için bu karışım birkaç dakika güneş veya soba sıcaklığına bekletilir. (Eşim bu yağı kışın sürekli kullanıyor, onsuz çalışmaz.) Sonunda Nisan ayı boyunca Akyaka'nın ve Gökova'nın yamaçlarına serpilmiş çiçekli yonca türleri doludur. Ben beş çeşidine rastladım. Sapsarı taş yoncası (melilotus officinalis) önemli etkiye sahiptir. Bitki gölgede kurutulduktan sonra çayı yapılırak içilir. Kan sulandırıcı özelliğinden dolayı varislerde tromboflebit tıkanması ve ödem denilen lenf damarı tıkanmalarında olumlu etkisi vardır.

Bibliyografi: Şifalı Bitkiler Dr. Adil Asimgil, Timaş Yay. İstanbul 1993
The Complete Illustrated Holistic Herbal (David Hoffman, Element Boks Ltd. 1996)

**TÜM KİTAP SEVERLERİMİZE,
HALKİMİZE VE DOSTLARIMIZA
ÇAĞRI!...**

**"AKYAKA OKTAY AKBAL HALK
KÜTÜPHANEMİZİ" KALICI BİR YAPIYA
TAŞIMAK İSTİYORUZ.**

**BUNUN İÇİN, TÜM KİŞİ, KURUM VE
KURULUŞLARIN KATILIMIYLA BİR
KAMPANYA BAŞLATMAK**

**KARARINDAYIZ...
KÜTÜPHANEMİZİN, ÇOCUKLARIMIZIN
SİZLERE İHTİYACI VAR.**

**LÜTFEN YAKLAŞIMLARINIZI,
DÜŞÜNCELERİNİZİ BİZLERLE
PAYLAŞIN...**

**NE DERSİNİZ, BU GİRİŞİMLERİMİZİ BİR
"KAMPANYA" YA DÖNÜŞTÜREBİLİR
MİYİZ?...**

**SİZLERDEN İLGİ, BİLGİ VE DESTEK
BEKLİYORUZ.**

SU, SAVAŞ, SEVGİ

"Su Savaşları" gelecekteki Dünya Savaşının ana nedeni olarak, şimdiden strateji uzmanları tarafından tüm insanlara bir uyarı olarak işaret ediliyor.

Gün geçtikçe tükenen dünya kaynakları, artan nüfusun ve sanayileşmenin de etkisi ile artık sadece belli bölgelerdeki değil, tüm dünyadaki insanları açlıkla karşı karşıya bırakmak üzere.

Petrol savaşları ile her geçen gün yeni bir katliama neden olan, doymaz egemen güçlerin yeni hedefi su coğrafyası. Bu coğrafyanın en verimli yeri ise ülkemiz. Her geçen gün, egemen güçlerin tahriki ile, komşularımızla yaşanan su tacizleri sonucu, huzursuzluklar doğmaktadır sınırlarımızda.

Doğal kaynaklarımızı bilinçli kullanma, tarıma gereken önemi verme, özendirilen tüketime sınır koyarak, tasarrufla yönelik bilinci toplumumuzda geliştirme sürecini başlatmak zamanı gelmiş geçmektedir.

Sınırsız, sorsuz harcama, tüketime yönelik yatırımlar sonucu, her geçen gün yeni bir doğal kaynağımızı ipotek ederek, ülkemizin geleceğini karartma devrini, acilen toplumsal bir mutabakatla bitirmemiz gerekmektedir.

Bu aşamada Yeşil Adımlar Grubunun desteği ile gerçekleştirilen Su adlı kitap kaynağından musluğa kadar her aşamada suyun kullanımı, ekolojik dengedeki önemi, stratejik gücü konusunda bizi bilgilendirmektedir. Tüm okul kütüphaneleri ve fen bilgisi öğretmenlerine ücretsiz dağıtılması öngörülen bu faydalı yayını Marmaris'teki okullara ulaştırmak üzere Kalimerhaba Derneğimize yollayan, sanatçı dostumuz, heykeltıraş Tuba İnal'a teşekkür ederken, geçen hafta içinde gazetede okuduğum bir haberi de sizle paylaşmak istedim.

Şanlı Urfa'da Çıkan Su Savaşında 5 Ölü

Şanlı Urfa'da tarlalarını sulayan iki aile arasında başlayan su tartışması sonucu iki ailenin mensupları birbirine girmiş çakan çatışmada uzun namlulu silahlar kullanılmış neticede 5 ölü.

Bu çatışmanın sonucunda bereket tarlaları, ceset tarlalarına dönmüş, berrak akan ekine hayat veren su kanlanmıştır. Bu suyla sulanan tarlalarda filizlenecek kan davası kim bilir daha kaç yıl sürecek ve daha kaç can alacak kim bilebilir.

Bu savaşları bitirmenin tek yolu aydınlanma çağının ışığını her yere taşımak, kara kafaları aydınlatarak, içindeki ilköğrenim, bencilliği, bencilik, bilimi, kültürü, sanatı, sevgiyi, hoşgörüyü bu kafaların içersine yerleştirmekten ibarettir.

İşte bu aşamada Kalimerhaba Derneği aydınlanma çağına katkı koyma adına **"dolaşan kitap"** kampanyasını Marmaris'te uyguluyor.

Kamuya açık yerlere bırakılan kitaplarla, halkın okuma alışkanlığının geliştirilmesini amaçlayan kampanya, okunan kitabın alınan yere bırakılması ile elden ele dolaşarak, bilgilerin, farklı düşünce ve duyguların binlerce kişi tarafından paylaşılmasını amaçlıyor.

Bu kampanyaya Marmaris'te katkı koyan **Kalimerhaba Kültür ve Sanat Gönüllülerini** yürekten kutluyorum.

Yazımı internet üzerinden gelen bir elektronik postayı da sizlerle paylaşarak bitirmek istiyorum. Bu elektronik posta ile gelen video filmde erken doğan ikizlerin görüntüsü var.

İkizlerden biri sağlıklı diğerinde ise solunum ve kalp yetmezliği problemi var ve yaşamı uzak bir ihtimal olarak görüldüğü için bir başka yaşam ünitesine alınıyor ve temasları doktorlar tarafından engelleniyor. Sağlıklı kardeş, her geçen gün, kendini biraz daha toparlarken, hasta olanın da durumu gittikçe kötüye gitmektedir.

Çocuklara bakan servis hemşiresi, gelişen bu tablo karşısında kayıtsız kalamaz annelik içgüdüsi ile, doktorların talimatlarını hiçe sayarak iki kardeşi aynı yaşam ünitesinde yan yana koyar. Sağlıklı olan 6 aylık bebeğin ikiz kardeşine sarılması ile, kalp atışları düzelmeye, solunumu normale dönmeye başlar. **Sevgi** bir mucize daha gerçekleştirmiştir.

Siz, siz olun birbirinizi sevin sarılın, sevginin gücünü paylaşarak çoğaltın, sevgisizlikten kötülük bataklığına saplanan bir tanışınız varsa, ona sevgi elinizi uzatın.

Çekin çıkarmın kötülük bataklığından, sevgi ile kucaklayın, insanlığa bir armağan verin.

Kana susamış bir dünyada, kana, kana su içebilir misiniz?

Düzeltilin bu vahşet dünyasını, sevginin gücü ile...

Hoşça kalın, dostça kalın.

Umur Özlüer

Vehbi Baba

Akyaka Sağlık Ocağı Hekimi

Sigara Bağımlılığı

WHO'nun ilk kez yayınladığı "Küresel Sigara Salgını-2008" adlı raporda, Türkiye dünyada sigaranın en fazla içildiği 10 ülke arasına girdi.

Tiryaki değilim, istediğim zaman bırakabilirim.
Çocuğumun yanında içmiyorum.
Tek keyfim bu!

SİGARAYI BIRAKMALI, ÇÜNKÜ:

Sigaranın her nefesiyle vücudunuza ortalama 10 üssü17, yani 100.000.000.000.000 adet oksidan molekülü girmektedir.

Oksidan maddeler, hücrelerin zarlarına ve yapıtaşlarına zarar vererek yaşlanmadan kansere, bronşitten kalp hastalıklarına dek pek çok hastalığın oluşumunda rol oynamaktadır.

Sigara içen her 4 kişiden biri, yaşamının beklenenden daha erken bir döneminde hayata veda etmektedir. Ülkemizde her yıl 120.000 kişi sigaraya bağlı nedenlerden ölmektedir. Bu rakam trafik kazası nedeniyle ölenlerin 12 ile 13 katı.

Her sigara sizi kansere bir adım daha yaklaştırır. Sigara içen bir insanın akciğer kanserine yakalanma olasılığı, içmeyen birine göre tam 20 kat fazladır.

Genel kanının aksine, sigara yalnızca akciğerde değil, diğer pek çok organda da kansere yol açar.

Bu organlar: Ağzı, dil, gırtlak, soluk borusu, yemek borusu, mide, pankreas, böbrek, mesane, rahim ağzıdır.

Akciğer kanserinden ölümlerin yüzde 90'mın, tüm kanser ölümlerinin yüzde 30'unun sorumlusu sigaradır.

Kronik bronşit ve amfizemin başlıca sebebi sigaradır. Bu hastalıklar, kişiyi yatağa ve oksijene bağımlı hale getirebilmektedir.

Raporda tüm ülkeler özellikle gençlerin sigara kullanmaya başlamalarını önleme, sigara kullananları bırakmaya teşvik etme ve sigara içmeyenlerin sigara dumanına maruz kalmalarını önleme (pasif içiciliğin engellenmesi) için aldıkları önlemleri arttırmaya davet ediliyor

AŞAĞIDAKİ GİBİ DÜŞÜNÜYOR OLABİLİRSİNİZ:

Zevk alıyorum, neden bırakayım?
Şimdiye dek sigaranın hiç zararını görmedim ki...
Daha gencim ve kısa süredir içiyorum.
Zaten ben dudak tiryakisiyim.
Hiç içime çekmiyorum ki!
Ağzılık kullanıyorum, sigaranın zararını azaltıyor.
Dedem 80 yaşına dek içti, sağlığı hiç bozulmadı.
Sigara içmeyenler de kanser olup ölmüyor mu?
Zaten her şey zararlı, bir de sigara içmişim ne fark edecek?

HAYVAN TÜYLERİ

Aşağıdaki soru ile sıkça karşılaşırız, bu nedenle bu seferki yazımızı bu konuya ışık tutmak için hazırladık. Birçoğunuz bizi sokaklarda, Akyaka'da ki hayvan dostlarımıza, üç ayda bir zorla bir hap yuttururken tamik olmuşunuzdur. Sokaktaki her köpeğimizin kuduz ve karma aşılı dışındaki düzenli olarak iç parazit tedavileri de yapılmaktadır. Bir

FARE

Börülce gibi o da bebek olarak Kooperatifin civarında bulunup büyüdü. Kardeşlerine güzel evler bulunmasına rağmen Fare maalesef bugüne kadar kendine bakacak bir aile bulamadı. Çok iyi huylu, sakin ve oyuncu bir köpektir. Onun da aşılı tam ve kısırlaştırılmıştır.

veteriner hekim tarafından hazırlanan aşağıdaki yazıyı dikkatle okumanızı tavsiye ederiz. Sonra da acil olarak ev aradığımız iki dostumuzun hikâyesini!

Çevrenizdeki tüm canlılarla sevgi ve saygıyla kalın...

"Eyvah! Ufak dostumun tüyünü yuttum kist kapar mıyım?"

"Ben hayvanları çok seviyorum ancak tüylerinden kist kapmaktan korkuyorum."

Belki de en büyük şehir efsanelerinden biridir ufak dostlarımızın tüyünün bizde kist yaratacağı.

Bu yüzden de hep daha bir çekingen yaklaşırız ufak dostlarımıza. Onlara sıcak bir yuva sağlama olasılığını da bu yüzden geri çeviririz.

Evet, insanlara bulaşan ve "kist hidatit" denen bir hastalık mevcut. Ancak bu hastalık hakkında yanlışladığımız birçok nokta var.

Kist hidatit olarak adlandırdığımız bu hastalığın asıl nedeni, sanılabildiği aksine; kedi ve köpeklerin tüyleri değil; Cestode sınıfının Taenidae familyasına ait bir parazit olan Echinococcus'dur. E. granulosus, E. multilocularis, E. vogeli ve E. oligarthus olarak adlandırılan 4 türü vardır. Bunlardan en yaygın görüleni E. granulosus'tur. Bu parazitin erişkin şekilleri ana konakçı olan kedi, köpek, kurt, tilki gibi hayvanların bağırsaklarında bulunur. Larva şekilleri ise ara konakçı olan koyun, keçi, sığır, deve, domuz, at, eşek, manda, karaca, geyik, çeşitli kemirgenler ve insanlarda kist içinde yaşarlar. Kedi ve köpeklerin dışkılarıyla atılan bu parazitin yumurtaları ağız yoluyla alındığında insanı enfekte eder. Alınan bu yumurtalar bağırsaklarda açılarak bağırsak duvarını geçer, kan ve lenf yoluyla öncelik sırasıyla karaciğer, akciğer, diğer organ ve dokulara yerleşerek kist formunda yaşamalarını sürdürürler. İşte kist olarak bahsedilen aslında budur. Yani kistler, küçük dostlarımızın tüyleriyle alakalı değildir. Çünkü normal bir tüy bizim kendi saçımızdan farksızdır.

Peki bu hastalıkta tüyün rolü ne ve niye hepimiz evcil hayvan tüylerinden bu kadar korkuyoruz diye sorarsanız; cevap; tüylerin bu parazitini "yumurtasını" taşıma riski olmasıdır. Biraz daha açarsak, paraziti taşıyan kedi ve köpeklerin tüylerine parazitin yumurtaları yapışır ve yumurtaların yapıştığı bu tüyler havada uçuşurlar. Uçuşan bu tüyleri de ağız yoluyla alma riskimiz bulunur. (Suçlu olan tüy değil; tüye yapışmış olan parazit yumurtasıdır).

Ufak dostlarımızın tüylerini yok edemeyiz. Ancak bu paraziti 3 ayda bir ufak dostumuza yaptıracağımız parazit tedavisiyle yok etmemiz çok kolaydır. Bu yüzden uçuşan tüylerden hiçbir

Sigara, akciğerin doğal savunma sistemini bozar, solunum yollarını kaplayan titre tüylerin felce uğramasına neden olur, Zatürree gibi mikrobik hastalıklara yakalanma riskini artırır.

Sigara, kalp krizi riskini 3 kat artırır, yüksek tansiyona yol açabilir.

Sigara, damar tıkanıklığına, el ve ayaklarda kangrene ve bunun sonucunda bu uzuvların kesilmesine yol açabilir.

Sigara, cildi erken yaşlandırır. Sigara, mide rahatsızlıklarına yol açabilir.

Sigara, vücutta C vitamini tüketilmesine ve bu vitaminin eksikliği sonucu hastalıklara eğilimin artmasına neden olur.

Hamilelikte sigara içilmesi düşüğe, erken doğuma, bebeğin küçük doğmasına neden olabilir. Bu bebeklerde ileride astım ve alerjik rahatsızlıkların gelişme olasılığı artar.

Anne veya babası sigara içen çocuklarda öksürük, hırıltı, astım, sinüzit, bademcik ve orta kulak sorunları daha sık görülmektedir.

Sigara, cinsel organlara giden kan miktarını azaltarak iktidarsızlığa neden olabilir, seks hormonlarının azalmasına ve spermelere zarar vererek kısırlığa neden olabilir.

Sigarayla alınan karbon monoksit gazı, hücrelere oksijen taşınmasını engeller.

Sigara, yalnız içene değil, çevresindekilere de ciddi boyutlarda zarar vermektedir.

Sigara dumanıyla ortama yayılan zararlı maddeler, hem nefes almayla, hem de ciltten emilerek kana karışmaktadır.

Ortamda içilen her 5 sigara, içmeyenlerin 1 sigara içmesine neden olur. Sigara içerek çocuklarınıza kötü örnek olduğunuzu unutmayın.

korkunuz olmasın!

Ayrıca bu hastalığa yakalanmamızda tüyden ziyade; iyi yıkanmamış çiğ sebze ve meyveler, kirli içme ve kullanma suları daha fazla rol oynar. Paraziti taşıyan kedi, köpek, kurt, tilki gibi hayvanların dışkılarıyla kontamine olan (temas eden, bulaşan) bu tür gıda maddelerinin iyi yıkanmadan tüketilmesi sonucu bu hastalığa yakalanma olasılığımız çok daha yüksektir. Bir başka bulaşma nedeni de kırlarda, pikniğe gittiğimizde ağzımıza sokup oynamayı sevdiğimiz otlardır. Yapılan bir araştırmada her gün kullandığımız kâğıt paraların üzerinde de sıkça bulunmuştur bu larvalardan.

Alacağımız ufak önlemler ile bu kadar korkulan kist hidatik hastalığından korunmamız çok da zor olmadığını açıklamaya çalıştım. Siz de bundan

BÖRÜLCE

Börülcemiz yavru bir köpek olarak Kooperatife atıldıktan sonra, çevre sakinleri tarafından büyütüldü. Tarifimizden aşılı ve

kısırlaştırılması yapıldı. Halen Makbule hn.'Barınak' olarak açılan yerinde olumsuz koşullarda yaşamaktadır! Huy olarak sahibine çok bağlı ve koruyucudur. İyi bir beğçi köpeği olabilir. Ona bahçesini ve evini açacak acil bir aile arıyoruz!

sonra bir evcil hayvan sahibi olmak istediğinizde tüylerden korkmayacaksınız.

Vet. Hekim Dimitri Malahtari

<http://www.yasamhakkinasaygi.com> sitesinden alınmıştır.